

KOLEKTYVINIS DARBAS

LIETUVOS KP ANYKŠČIŲ RAJONO KOMITETO IR
RAJONO LIAUDIES DEPUTATŲ TARYBOS ORGANAS

Elna nuo 1948 m.

ANTRADIENIS

Nr. 8 (4201)

Anykščiai,

1981 m. sausio mėn. 20 d.

Kaina 2 kap.

LKP Anykščių rajono komiteto II plenumas

Našiu darbu grįskime partijos nužymėtus uždavinius

(Iš LKP Anykščių rajono komiteto pirmojo sekretoriaus J. PESECKO pranešimo)

Tarybų šalies komunistai, visi darbo žmonės ruošiasi deramai sutikti Lenino partijos XXVI suvažiavimą.

Labai reikšmingas partijos dokumentas — TSKP CK projektas partijos XXVI suvažiavimui „Pagrindinės TSRS ekonominio ir socialinio vystymo kryptys 1981—1985 metams ir laikotarpiui iki 1990 metų“ susilaukė plataus pritarimo kaip visos mūsų šalies, taip ir Anykščių rajono darbo žmonių tarpe. Ši istorinė dokumentą susirinkimuose — jau apsvaistę visos mūsų rajono partinės, profsąjunginės ir komjaunimo organizacijos, visi darbo žmonės kolektyvai. Dalykiškai TSKP CK projekto medžiaga nagrinėjama visose partinio, komjaunimo politinio švietimo ir ekonominio mokymo mokyklose.

Siame TSKP CK dokumente apibendrinti mūsų šalies pasiekimai bei numatytos naujos tolesnio žengimo į priekį perspektyvos. Devintojo dešimtmečio metais Komunistų partija toliau nuosekliai vykdydavo savo ekonominę strategiją, kurios aukščiausios tikslas — neukrėstamai kelti materialinį ir kultūrinį liaudies gyvenimo lygį, sudaryti sąlygas visapusiškai asmenybės ugdymui, toliau didinti visos visuomeninės gamybos efektyvumą, darbo našumą, skatinti tarybinių žmonių socialinį ir gamybinį aktyvumą.

Anžvelgiant tai, kas per X penkmetį buvo pasiekta mūsų rajone, galima pasakyti, jog ženklūs rezultatai pastebimi visose rajono liaudies ūkio šakose. Sėkmingai penkmečio uždutis aplamai vykdė rajono pramonės įmonės. Tačiau kai kurios įmonės neįstengė įvykdyti baigiamųjų X penkmečio metų arba ir visam penkmečiui skirtų produkcijos gamybos planų, nepasiekė planinių produkcijos augimo tempų. Pirmiausia tas būdinga Statybinių medžiagų kombinatui, kuris 1980 metais prekines produkcijos gamybos planą įvykdė tik 93,9 proc. Bendra rajono pramonės įmonių gamybos apimtys per X penkmetį išaugo tik 5,6 proc.

Modėl labai svarbu atleityje rajono pramonės įmonėse kompleksiskai mechanizuoti ir automatizuoti gamybinius procesus, didinti darbo našumą, jo sąskaita gauti dau-

giau kaip 90 proc. produkcijos prieaugio, nuolat mažinti rankinį darbą dirbančių darbininkų skaičių, įgyvendinti priemones fondogražai padidinti. Fondogražos didinimo uždaviniai ypač aktualūs mūsų rajono įmonėms.

Štai, per keturis dešimtojo penkmečio metus rajono pramonės įmonių gamybiniai fondai išaugo 16 proc., o tuo tarpu gamybos apimtys per tą laikotarpį išaugo 10 proc., o per penkmetį — vos 5,6 proc. Siekiant geriau panaudoti pagrindinius fondus, vienuoliktajame penkmetyje būtina rajono pramonės įmonėse darbo našumą padidinti ne mažiau kaip 17—20 procentu. Gamybos efektyvumo padidinimui tikslinga kuo plačiau diegti brędantį darbo organizavimo ir apmokėjimo už darbą formą.

Didėjant XI penkmetyje rajono pramonės įmonių produkcijos gamybos apimtį, daugiau bus gaminama pieno, mėsos, daržovių, vaisių, avilynės ir techninio veltinio, kvarcinio smėlio ir degių molio plytų. Statybinių medžiagų kombinatas pradės anksčiau marmuro plokščių bei dažų kelių žymėjimui gamybą.

Įgyvendinant Pagrindinės kryptys nubrėžtus uždavinius atleityje bus stiprinama įmonių gamybinė-materialinė bazė. Numatoma baigti vėlinio fabriko „Spartakas“ rekonstrukciją, o Anykščių sviesto gamykloje, atlikus rekonstrukciją, bus pastatytas naujas pieno priėmimo ir anaratų skyrius, administracijos pastatas, mechaninės dirbtuvės, autogaražai, o taip pat rekonstruotas Svėdasų senaravimo skvyrus.

Rajono ekonomikos vystymui didelę įtaką turės kapitalinės statybos augimo tempai, kapitalinių lėšų efektyvumas. Vienuoliktajame penkmetyje numatoma vien rajono ūkiuose pastatyti naujų objektų daugiau kaip už 13 milijonų rublių. Anykščių mieste šio penkmečio eigoje iškilis 280 vietų vaikų darželis-lopšelis, Poliklinika, Viešbučio ir kiti pastatai, maisto prekių parduotuvė Ramiybės kvartale, bus statomi gyvenamieji namai.

Darbo našumą statyboje būtina padidinti per penkmetį 15—17 procentų. Statybinių organizacijų svarbus uždavinys — laiku įvesti į

eksploataciją liaudies ūkio plane numatytus objektus, įvykdyti namų bei socialinės paskirties statybų uždutis. Būtina statybinės organizacijos, geriau panaudojus vidinius rezervus, visokeriopai tobulinti valdymą ir darbų organizavimą, didinti vidurinės grandies vadovų vaidmenį, sudaryti specialistams geresnes sąlygas jų kūrybinei iniciatyvai pasireikšti, suteikti jiems, ypač dirbantiems statybų aikštelėse, platesnes teises, kartu padidinti jų atsakomybę už patikėtą darbą.

Atleityje žymiai sustiprės rajono statybinių organizacijų materialinė bazė, sudarys palankesnes sąlygas šių organizacijų darbuotojų gyvenamojo fondo didinimui. Vien Kiliojamosios mechanizuotos kolonos gamybinės bazės stiprinimui bei buitinėms reikmėms per XI penkmetį skiriama daugiau kaip 1 milijonas rublių kapitalinių lėšų. Jau pradėta čia 44 butų gyvenamojo namo statyba. Tarpkolūkinėje statybos organizacijoje numatoma pastatyti 195 vietų bendrąbutį, šiais metais planuojama atiduoti naudojimui 22 butų gyvenamąją namą bei pastatyti kitus objektus, kuriems per penkmetį skiriama daugiau kaip 700 tūkstančių rublių.

Planuojama, kad 1985 metais rajono statybinių organizacijų darbu apimtis išaugs iki 6,18 milijono rublių, arba 42 proc. bus didesnė, lyginant su 1980 metais. Todėl reikalingos bendros rangovų, subrangovų ir užsakovų pastangos, gera jų veiklos sąveika. Tikslinga statybinių organizacijų ir užsakovų — kolektyvų pirminėms partinėms organizacijoms rodyti didesnę iniciatyvą, kad būtų prisiminti bendri užsakovų ir statybinių kompleksiniai socialistiniai išsareigojimai, kuriuose tikslinga konkrečiai nurodyti, kada ir kaip į objektus bus tiekiamos statybinės medžiagos ir įrenginiai. Tokių kompleksinių socialistinių išsareigojimų įgyvendinimas žymiai palengvintu bendrą veiklą, siekiant laiku ir su geru įvertinimu atiduoti objektus į eksploataciją.

Sprendžiant Pagrindinės kryptys iškelto uždavinį, svarbia reikšmė įgauna visose liaudies ūkio šakose darbo draugėms stitimo darbo laiko nuostolių maž-

PARTIJOS PLANAI — MŪSŲ PLANAI ATEITIS BUS DAR GRAŽESNĖ

Tai, kas pasiekta, ne visada iš karto pastebime. Akivaizdesni faktai tada, kai dabartį palyginame su ankstesniais metais. Todėl Elmininkų bandymų stoties eksperimentinio ūkio žemdirbiai, svarstydami partijos Centro Komiteto projektą „Pagrindinės TSRS ekonominio ir socialinio vystymo kryptys 1981—1985 metams ir laikotarpiui iki 1990 metų“, peržvelgė, kas nuveikta per visus praėjusio penkmečio

metus. Visą susumuodami, turėjo kuo pasidžiaugti.

Per penkmetį gautas vidutiniškai po 31,7 cent iš hektaro grūdinių kultūrų derlius, virš plano parduota valstybei 218 tonų grūdų. Daugiau, negu planuota, buvo parduota ir bulvių.

Nors praėjusieji metai buvo nepalankūs žemdirbiams, tačiau ir per juos pasiekta tam tikrų laimėjimų. 100 hektarų žemės ūkio naudmenų ūkyje pagaminta 643 cent pieno, 201,5 cent mėsos.

Zengtas žingsnis į priekį, sprendžiant socialinius uždavinius. Per penkmetį smarkiai išaugo Naujųjų Elmininkų gyvenvietė. Anksčiau statytos statybos jau slepiasi ūksminguose soduose, vasarą pašaliečio akį patraukdamos skoningai sutvarkyta aplinka, vienerių stropiai prižiūrima žalia veja juosia kiemą, kitur margaspalvis gėlių kilimas šeiminingės išmonės giria. O naujos gatvės dar tęsiasi, ne vienai šeimai įkurtuvių džiaugsmą žadėdamos. Gyvenvietės pradžioje nemažą teritoriją užėmė naujas vaikų lopšelis-darželis, kuris ne tik aplinkos, bet ir vidaus sutvarkymu gali rungtyniauti su miestų ikimokyklinėms vaikų įstaigomis.

Savo veiklą išvystė ir vietos kultūros namai. Elmininkų choristai pernai įvyksioje respublikinėje Jubiliejinėje dainų šventėje dainavo, etnografinio ansamblio dalyviai savo darbo draugus ir svečius tradicinio šventės „Bėk, bėk, žirgeli“ linksminio. Sporto mylėtojai žino: jei varžybose elmininkiečių komanda dalyvauja — pergale pasiekti nebus lengva, nes mūsų ūkio sportininkai įprate į prizines vietas prasiimušti, ūkio, o jei reikia, tai ir rajono garbę apginti.

Per penkmetį sustiprėjo ir išaugo partinė organizacija. Čia pirmąkart rajone buvo sudarytas partinis komitetas, nes komunistų skaičius jau prie septyniadešimt arčiau.

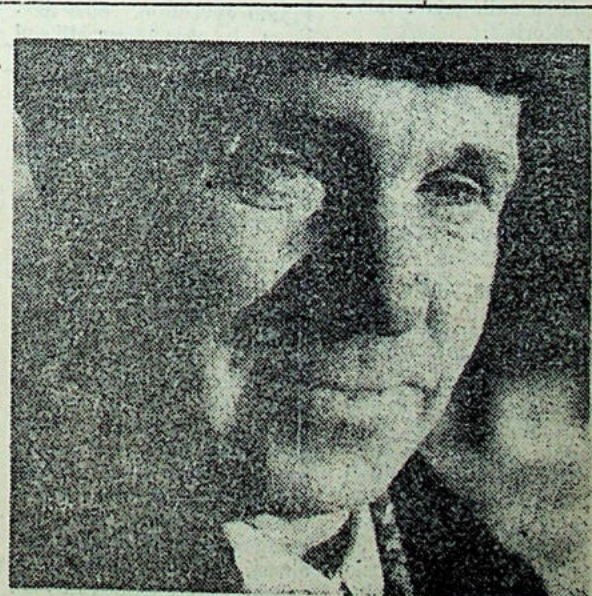
TSKP CK projekte pažymėta, kad pasiekimai vystant šalies ekonomiką ir sprendžiant socialinius uždavinius galėjo būti svaresni, jei būtų buvę geriau naudojami planinio ūkio pranašumai, aktyviau įtraukiami į apyvartą ūkiniai rezervai, atkakliau kovojama su trūkumais.

Tie patys trūkumai būdingi ir mums. Dažnai pritrūksta organizuotumo, darnumo rikiuojant darbus, organizuojant gamybą, ne visada pasiremiam naujausiais technikos ir mokslo laimėjimais.

Svarstydamį svarbų partijos dokumentą, savo pasiskymuose žemdirbiai ne tik džiaugėsi tuo, kas pasiekta, bet ir atskleidė negeroves. Visi gerai žinome, kad stropiai prižiūrima, laiku paremontuojama žemės ūkio technika ilgai tarnauja, žemdirbių darbą našesni daro, bet dažnai atsarginių dalių trūksta, o ir nauja ką tik iš fabriko atkeliavusi technika ne visada reikiamos kokybės būna. Todėl mechanizatoriai ir siūlė į projektą, kur kalba elna apie žemės ūkio mašinų kokybės gerinimą. Įrašyti ir tai, jog būtina padidinti atsarginių dalių gamybą šios technikos remontui.

Dideli uždaviniai keliamei gyvulių auginimui, o kad juos įgyvendintume, reikalingi ne tik pašarai, bet ir pastatai. Todėl mūsų gyvulininkystės darbuotojai ir visos kolektyvas su pasitenkimu sutiko žinią, kad šiame penkmetyje bus pastatyta nauja karvėdė, kad artimiausiu metu nusites nauja kelio juosta į pagrindinį mūsų pievų masvą — Juodbalę, kad šiame penkmetyje asfaltu bus padengtos Naujųjų Elmininkų gatvės, kad bus statomi nauji gyvenamieji namai. Ir dar daug bus padaryta, kad didėtų žemės ūkio produktų gamyba, gerėtų darbo sąlygos, kad žmonės kultūringai, gražiai pailsėtų, dar didesnis būtų mūsų darbininkų politinis ir gamybinis aktyvumas. Kad šiuos sumanymus įgyvendintume, reikia viso kolektyvo susiklausymo, kiekvieno darbuotojo atsakomybės už pavestą barą.

R. Tunkevičienė
Elmininkų bandymų stoties eksperimentinio ūkio partinio komiteto sekretorė

Levaniškio kolūkyje Juozas Seštokas dirba jau trečias dešimtmėtis ir pagrįstai laikomas veteranu. Darbus laukininkas ne kartą tapo socialistinio lenktyniavimo nugalėtoju, jo pavardė minima geriausiųjų kolūkių žemdirbių tarpe. Šiuo metu Juozas Seštokas darbuojasi grūdų sandėlyje, ruošia ir prižiūri sėklą vienuoliktajam penkmečio pirmųjų metų derliui.

J. Junevičiaus nuotr.

nukelta iš pusl.

Našiu darbu grįskime partijos nužymėtus uždavinius

Atkelti iš praeities

Toliau bus plečiamas rajone mažmeninės prekybos tinklas. Vieniuklajame penkmetyje prekybos darbuotojams būtina kelti prekybinio gyventojų aptarnavimo lygį, visokeriopai plėtoti tobulės aptarnavimo formas, gerinti prekybos ir visuomeninio maitinimo įmonių darbo režimą. Reikia plačiau diegti prekyboje savitarnos metodą, iš esmės pagerinti fasuotų prekių pardavimą.

Svarbius uždavinius XI penkmetyje teks įgyvendinti rajono buitines tarnybos darbuotojams. Per šį penkmetį buitinių paslaugų apimtis išaugs 13,7 proc. Buitinio gyventojų aptarnavimo kombinate kolektyvui būtina ypač pagerinti užsakymų atlikimo darbų kokybę, gerinti aptarnavimo kultūrą ir įgyvendinti priemones, siekiant užtikrinti spartesnį buitinių paslaugų realizavimo augimą kaimo vietovėse.

Socialinių priemonių kompleksas svarbią vietą užima gyvenamųjų namų statyba. Per vienuoliktąjį penkmetį numatoma valstybinių kapitalinių įdėlių, kooperatinės bei individualios statybos sąskaita (neįskaitant kaimo vietovių) gyvenamąjį plotą rajone padidinti 36,7 tūkstančio kvadratinio metro, o kaimo vietovėse pastatyti

600 individualių gyvenamųjų namų, 12 vaikų darželių, 6 valyklas ir kitus pastatus. Tvarkant rajono miestų gerbūvį, planuojama vidutiniškai kiekvienais metais atlikti darbų daugiau kaip už 200 tūkstančių rublių.

Pagrindinėse kryptyse žemės ūkio srityje iškeltas uždavinys — dinamiškai vystyti visas šakas ir didinti jų efektyvumą, daugiau gaminti produkcijos, gerinti jos kokybę.

Vykdamas XI penkmečiui nužymėtus uždavinius, mūsų rajono žemdirbiams iš tikrųjų reikės dirbti sudėtingomis aplinkybėmis, nes visų pirma teks įveikti itin nepalankių pastarųjų metų klimatinių sąlygų negatyvias pasekmes ir užtikrinti tolesnį gamybos didėjimą. Jau šiais metais, pirmąsiais naujojo penkmečio metais, būtina gauti po 27,5 cent grūdų derlių iš kiekvieno hektaro, o penkmečio pabaigai surinkti per metus 103—104 tūkstančius tonų grūdų. Bendrąjį grūdų derlių padidinti būtina užtikrinti derlingumo kėlimo sąskaita. Tam tikslui rajono Žemės ūkio valdybos ir ūkių agromininės tarnybos darbuotojai privalo žymiai pagerinti žemdirbių kultūrą, sparčiau diegti perspektyvias žemės ūkio kultūrų veisles, plačiau taikyti mokslo rekomendacijas žemės dirbimo,

trešimo, pasėlių priežiūros srityje.

XI penkmetyje numatoma rajone plačiai vykdyti žemių melioravimo darbus: planuojama nusausti 12000 ha išmirkusių žemių, kasmet 5,5 tūkst. ha plote atlikti rūgščių dirvų kalkinimą, plėsti kultūrtechninius darbus. Melioracijos darbų priemonių komisijos, ūkių vadovai ir specialistai privalo didinti reiklumą, kad eksploatacijai būtų priimami tik gautinai užbaigti ir kokybiškai paruošti melioravimo objektai.

Dabartinių metų ypač padidėjo agrocheminės tarnybos vaidmuo ir atsakomybė už efektyvų mineralinių trąšų, augalų apsaugos cheminių priemonių panaudojimą. Būtina geriau ir efektyviau naudoti organinių trąšų išteklius, siekiant, kad kiekviename ūkyje būtų sukaupta ir įterpiama vienam ariamos žemės hektarui ne mažiau kaip po 10 tonų organinių trąšų.

Pagrindinių kryptų projekte numatyta plati kompleksinė pašarų bazės stiprinimo programa. Mūsų rajono ūkių vadovų, specialistų, mechanizatorių, o taip pat Žemės ūkio valdybos specialistų sutelktas pastangas reikia nukreipti tam, kad plačiau būtų diegiamas pašarų gamybos srityje sukaupimas šalies ir mūsų respublikos pirmajam ūkių organizacinis patyrimas, kad būtų sukomplektuotos ūkiuose pašarų ruošimo brigados ir grandys. Siekiant pagerinti

pašarų kokybę, ypač praturtinant juos baltymais, tikslinga didesnę dėmesį skirti ankštinių kultūrų auginimui, išplėsti žirnių, lūcėnų, dobilų, lubinų ir kitų baltymingų kultūrų pasėlius.

Sprendžiant iškilusius uždavinius, susijusius su gyvulininkystės produktų gamybos didinimu, ypač reikia geriau išnaudoti galimybes gyvulių priežiūrai gerinti ir produktyvumui kelti, jų išsaugojimui žiemos laikotarpiu. Pirminės partinės organizacijos, ūkių vadovai ir specialistai, fermų darbuotojai bei rajoninės grandies gyvulininkystės specialistai privalo sukoncentruoti savo pastangas mėsos ir pieno gamybos ir pardavimo valstybei planų bei socialistinių įsipareigojimų sėkmingam vykdymui. Kadangi per 1980 metus penimų galvijų paros priešoris buvo tegautas tik po 557 gramus, arba 71 gramu mažiau, negu 1979 metais, o taip pat sumažėjo ir kiaulių priešoriai, todėl gyvulių auginimo intensyvumas, didinant jų priešorius, yra pagrindinė sąlyga mėsos gamybai didinti. Jeigu pirmajam ūkiuose „Anykščių šilėlio“, „Lenino keliu“, „Svyturio“ kolūkiuose, Sodininkystės tarybiname ūkyje penimų galvijų priešoriai gauti po 650—831 gr., o penimų kiaulių — 425—444 gramus, tai pernelyg žemi gyvulių priešoriai yra „Vienybės“, „Už taiką“, Skiemonių, „Puntuko“ kolūkiuose,

Naujasodžio tarybiname ūkyje.

Pagrindinėse kryptyse dideli uždaviniai numatyti gyventojų švietimo ir kultūros lygio kėlimui, medicininio aptarnavimo gerinimui, socialinio aprūpinimo sistemos tobulinimui.

Rajono liaudies švietimo darbuotojų svarbus uždavinys — stiprinti mokymo ir auklėjamąjį darbą, didinti šio darbo efektyvumą. Sprendžiant proftechninio mokymo uždavinius ir siekiant geriau aprūpinti žemės ūkį kvalifikuotais darbininkais, šio penkmečio eigoje numatoma Anykščių mieste pastatyti naują proftechninę mokyklą.

Rajono Liaudies švietimo skyriui ir jo pirminei partinei organizacijai reikia atidėti atlikti nemažą darbą, gerinant pedagoginių kadro kokybę sudėti. Mokyklų ir ūkių pirminėms partinėms organizacijoms, mokyklų ir ūkių vadovams sutelktas pastangas būtina nukreipti tam, kad kryptingiau būtų orientuojamas jaunimas pasirinkti žemdirbiškas profesijas. Profesinio orientavimo darbą reikia gerinti ne tik moksleivių, bet ir jų tėvų tarpe.

Per XI penkmetį mūsų rajone toliau stiprės medicinos įstaigų materialinė bazė. Tikslinga spręsti klausimus dėl rajono gydymo įstaigų centralizavimo, ypač pagerinti medicininę pagalbą kaimo gyventojams, didesnę dėmesį sutelkti gydy-

mo-profilaktikos įstaigų darbo tobulinimui.

Rajone gerės kultūros švietimo įstaigų, bibliotekų, muziejų veikla. Šias įstaigas paslaugas būtina sumaniau panaudoti, gerinant gyventojų poilsį, tenkinant jų dvasinius poreikius.

Įgyvendinant socialines priemones kaime, svarbią reikšmę įgauna gyvenviečių ir jų aplinkos tvarkymo klausimai. Tam tikslui reikia, kad žemdirbių kolektyvai turėtų kompleksinius aplinkos tvarkymo planus ir juos įgyvendinti.

Svarbus partijos dokumentas — Pagrindinės kryptys atveria naujas perspektyvas. Todėl panaudoti visas esamas galimybes ir vidinius rezervus, žymiai padidinti gamybos efektyvumą — rajono partinių, tarybinių ir ūkių organų, visų visuomeninių organizacijų ir darbo kolektyvų, kiekvieno dirbančiojo pareiga.

Sėkmingam vienuoliktajam penkmečiui užduotį vykdyti užtikrinti lygiagrečiai būtina gerinti organizacinį ir politinį auklėjamąjį darbą. Pirminės partinės organizacijos, panaudodamos įvairias darbo formas, privalo kuo plačiau aiškinti darbo žmonių TSKP CK projekto reikšmę, visokeriopai skatinti socialistinio lenktynavimo sąjūdį ir mobilizuoti rajono darbo žmonių pastangas tam, kad kiekviename gamybiniame kolektyve būtų kuo sėkmingiau vykdomos planinės užduotys nuo pat pirmųjų XI penkmečio dienų.

Iš plenumo dalyvių minčių, pasiūlymų

Labai susidomėję svarstė TSKP CK projektą K. Staro kolūkio žemdirbiai ir visi vieningai pritarė šio svarbaus dokumento teiginiams. Aple tai plenumo dalyviams papasakojo šio kolūkio pirminės partinės organizacijos sekretorius R. Navašinskas. Svarstymo metu, — pažymėjo kalbėtojas, — kolūkiečiai kėlė ir negeroves, trukdantis sparčiau didinti žemės ūkio produktų gamybą. Pastaraisiais metais gyvulių žemėjimui kolūkyje mažai paruošiama šieno, nes trūksta našių šienapjovių, varytuvų. Stokojame talpių priekabų, kratyvų, agregatų su galingais T-150K tipo traktoriais.

R. Navašinskas taip pat kėlė mintį, jog mašinų gamintojai ir ūkių technika remontuojančių įmonių darbininkai turi jausti didesnę atsakomybę už savo darbo kokybę, naujos bei suremontuotos technikos patikimumą.

Kalbėtojas pažymėjo, jog K. Staro kolūkio valdyba rūpinasi, kad šiame penkmetyje kolūkiečiai savo asmeniniuose ūkiuose daugiau išaugintų produkcijos ir dalį jos parduotų valstybei. Kad Mlaikiškių gyvenvietės žmonės būtų patogiau parduoti pieną, čia artimiausiu laiku numatoma įrengti pieno surinkimo punktą.

Sėkmingai vykdė praėjusio penkmečio užduotis Anykščių sviesto gamyklos kolektyvas. Kaip pažymėjo kal-

bėdamas plenumo šios gamyklos direktorius J. Rastenis, svarstydami TSKP CK projektą partijos XXVI suvažiavimui, anykštėnai svieso gamintojai aptarė ir savo įmonės ateities perspektyvas, numatė būdus jos rekonstrukcijai paspartinti, gamybai modernizuoti. Gamykloje artimiausiais metais bus įvestas rikiuotėn naujas separavimo skyrius, garažas, įrengtos jaunos buitinės patalpos. Bus rekonstruotas Svėdasų cechasis, jame išplečiant kazeino gamybą.

Jau šiais metais, pabrėžė kalbėtojas, numatyta žymiai padidinti pieno supirkimą iš rajono gyventojų. Todėl tikslinga ūkiuose šiam tikslui steigti daugiau supirkimo punktų. Labai prastose patalpose įrengti „Puntuko“, „Už taiką“ kolūkių, Staškūniškio tarybinio ūkio pieno supirkimo punktai, tad neatidėliojant jų patalpas reikia remontuoti arba įrengti naujas.

J. Rastenis kalbėjo apie tai, kad vasarą ūkiai iš gamyklos gauna palyginti daug lieso pieno ir jo netengia racionaliai panaudoti. Tuo tarpu žiemą ir pavasarį šio vertingo pašaro gyvuliams trūksta. Todėl kalbėtojas siūlė dalį vasarą gaunamo lieso pieno perdurti į miltelius ir juos naudoti šėrimui žiemą. Ūkių pastangas, sprendžiant šią problemą, vertėtų koordinuoti rajono žemės ūkio valdybai.

„Lenino keliu“ kolūkio pirmininkas A. Slavenskas papasakojo plenumo dalyviams apie tai, kad šio kolūkio žmonės praėjusiame penkmetyje pavyko sėkmingai įvykdyti svarbiausią žemės ūkio produkcijos rūšių gamybos bei pardavimo užduotį ir išspręsti nemažą

kolektyvo socialinio vystymo problemą. Išaugo kolūkio gyvenvietės, kuriose žmonės naudojami buitiniais patogumais. Įvesta rikiuotėn nemaža gamybinių pastatų, įgyvendintas kompleksas priemonių kolūkiečių darbo saugumui užtikrinti. Gyvulių auginimo, mechanizatorių suteikiamos atostogos, poilsio dienos.

Siame penkmetyje, pažymėjo kalbėtojas, jo vadovaujamas žemdirbių kolektyvas pasiryžęs dar labiau intensyvuoti gamybą, stiprinti pašarų bazę, ypač didinti javų derlingumą. Yra realios galimybės per XI penkmetį kolūkyje pieno gamybą padidinti 30-čia, o mėsos gamybą — net 50 procentų. Tačiau, kad tai būtų įgyvendinta, žemdirbiams turi daugiau padėti statybinės ir kitos ūkių aptarnaujančios organizacijos.

A. Slavenskas pareiškė priekaištus Tarpkolūkinei statybos organizacijai ir jos subrangovams už tai, kad jie atidavė eksploatacijon kolūkio grūdų sandėlį su stambiais defektais, kuriuos pašalinti ilgainiui reikėjo taisyti. O sumontuotas pašarų agregatas neveikia iki šiol.

Anykščių MSMV dar 1978 metais turėjo užbaigti kolūkio teritorijoje vieną dirvų sausavimo objektą, tačiau nebaigė jo iki šiol, o numatyto projekte 3 kilometrų kelio nesiruošia nutiesti net šiais metais.

Kolūkyje, sakė A. Slavenskas, pernelyg lėtai atnaujinamas automašinių parkas, ypač mažai gaunama didelės keliamosios galios sunkvežimiai.

Susivienijimo „Anykščių vynos“ priėmėja-pridavėja A. Skapienė plenumo papasakojo, jog šios įmonės ko-

lektyvas sėkmingai vykdė praėjusio penkmečio užduotis, padidino natūralių bei putojančių vynu ir krakmolo gamybą.

Įmonės kolektyvas dės pastangas įrenginams modernizuoti, pažangioms technologijoms įdiegti, darbo procesams kompleksiskai mechanizuoti. Vykdamas šiuos uždavinius, nemaža patobulinimų pasirengę įdiegti įmonės racionalizatoriai. Papasakojo apie rajono liaudies švietimo darbuotojų pasiekimus per dešimtąjį penkmetį, rajono Liaudies švietimo skyriaus vedėjas V. Plukas savo pasisakyme analizavo problemas, kurias pedagogams ir mokyklų šeimams teks spręsti artimiausiais metais, stiprinant mokyklų materialinę bazę, keliant mokytojų kvalifikaciją, įdiegiant pažangius mokymo metodus.

Praėjusiame penkmetyje stoji rikiuotėn Anykščių III vidurinė mokykla, nemaža rajono mokyklų buvo iš pagrindų suremontuota ir išplėsta. Tačiau statybininkai dalį švietimo objektų atidavė eksploatacijon su nemažais trūkumais. Daug defektų iki šiol nepašalinta Svėdasų vidurinės mokyklos priestate.

Vienas aktualiausių uždavinių mokytojams ir mūsų visuomenel šiandien, pažymėjo kalbėtojas, yra moksleivių darbinio auklėjimo ir profesinio orientavimo gerinimas. Išėitis čia, jo nuomone — stambių gamybinio mokymo kombinatų sudarymas, panaudojant daugelio įmonių lėšas, įrengimus, kvalifikuotus specialistus mokymo procesui organizuoti. Neatsisakyti, anot kalbėtojo, yra toks požiūris, kad tik kaimo mokyklų moksleiviai raginami įsigyti žem-

dirbių ir kitas kaimo vietovėse reikalingas profesijas. Nedera užmiršti galutinio partijos užsibrėžto tikslo — kaimo žmonių gyvenimo sąlygas priartinti prie miesto sąlygų. Be to, dalis profesijų, kaip antai, elektromontieri, vienodai reikalingos ir miestui, ir kaimui.

Nepaisant nepalankių gamtos sąlygų, — pažymėjo, kalbėdamas plenumo, rajono Žemės ūkio valdybos viršininko pavaduotojas P. Marciukas, rajono žemės ūkio darbuotojai per praėjusį penkmetį padidino bendrosios žemės ūkio produkcijos gamybą. Valstybė rajono ūkiams suteikė nemažą paramą, ypač melioruojant žemes. Rajono ūkių pagrindiniai fondai per praėjusį penkmetį išaugo 1,4 karto. Nemaža nuveikta, statant naujus ir rekonstruojant senus pastatus, įgyvendinant gamybos specializaciją ir koncentraciją.

Siame penkmetyje rajono žemdirbiams iškyla svarbūs uždaviniai — toliau visokeriopai didinti gamybos efektyvumą, įdiegiant mokslo, technikos naujoves ir pirmųjų patyrimą, taikant priemonių sistemą ūkiskaitai stiprinti. Grūdų gamybą jau šiemet, lyginant su praėjusio penkmečio vidurkiu, numatoma rajono ūkiuose padidinti 14,3 procento. Taip pat turės išaugti ir gyvulininkystės produktų gamybą, o tai įmanoma pasiekti, tik sudarius tvirtą pašarų bazę.

Viena didžiausių kliūčių ūkiuose, šiuos uždavinius įgyvendinant — darbo rankų stoka. Kad jaunimas ryžtųsi dirbti žemės ūkyje, visų pirmausia čia žmonėms reikia sudaryti normalias poilsio sąlygas, pasirūpinti turiningu laisvalaikio organiza-

vimu. Deja, iki šiol tik Raguvėlės, Jakšišio tarybinuose ūkiuose, Elmininkų eksperimentiniame ūkyje, Kurklių kolūkyje visiems gyvulių auginimo kas savaitę suteikiamos dvi poilsio dienos, o daugelyje rajono ūkių šios, profesijos žmonėms poilsio dienų skiriama žymiai mažiau arba jos visai nesuteikiamos.

Dėl nepalankių orų, produkcijos sumažėjimo pastaraisiais metais pablogėjo daugumos rajono ūkių finansinė padėtis. Tai verčia ypač taupyti ūkių lėšas. Nepateisinama, anot kalbėtojo, tokia praktika, kai ūkių tieklejai perka nereikalingas medžiagas ir detales, išskaido dešimtis tūkstančių rublių. Šių detalių atsargomis užversti „Už taiką“, Surdegio, Skiemonių, „Ateities“ kolūkių sandėliai, net susidaro keblumų, tvarkant jų apskaitą.

Kalbėtojas siūlė kaime gyvenamųjų namų statybai plačiau naudoti Valstybinio banko paskolas. Pažymėjęs, jog praėjusiame penkmetyje žemdirbiams liko skolingos rajono statybinės organizacijos, Autotransporto įmonė, MSMV, P. Marciukas pareiškė įsitikinimą, jog ateityje žemės ūkį aptarnaujančios įmonės ir organizacijos dirbs sklandžiau, geriau tenkins žemdirbių poreikius.

Plenumo taip pat kalbėjo „Kolektyvinio darbo“ redaktorius St. Vinciusas.

Plenumo dalyviai priėmė nutarimą, kuriame reikšiamas vieningas pritarimas TSKP CK projekto teiginiams, numatomos priemonės gamybos efektyvumui didinti ir socialinio gyvenimo uždaviniams įgyvendinti.

„K. d.“ Inf.

KOLEKTYVINIS DARBAS

Mokslas ir gamyba

KOKIŲ „SARVŲ“ REIKIA METALUI

Praktiškai kas dešimt metų metalo toną, kuri kasmet pagaminama pasaulyje, sunaikina korozija. Kaip apsaugoti nuo pražūtingo drėgmės, sarmi, rūgščių poveikio? Kaip prailginti metalo konstrukcijų ir įrengimų tarnavimo laiką? Šios problemos sprendžia Lietuvos TSR Mokslų Akademijos Chemijos ir cheminės technologijos instituto kolektyvas, kuriam jau daugelį metų vadovauja Respublikinės premijos laureatas akademikas Romanas Višomirskis.

Institute sukurto metalinės dangos ir jų padengimo technologijos šandien plačiai naudojamos praktikoje ir kasmet duoda milijonus rublių ekonomijos. „Apręgtos“ plonųjų blizgančių antikorozinių nikelio, cinko ir įvairių kitų cheminių junginių rūbų, metalo konstrukcijos ar detalės tarnauja vos ne dvigubai ilgiau. Vilniške apsauginių dangų gama „Likonada“ dabar padengiamos visos Tarybų Sąjungoje gaminamos automašinos — „Zigullai“, „Volgos“, „Zaporožiečiai“. Kai kurios instituto technologijos užpatentuotos socialistinėse Europos šalyse, Japonijoje, Anglijoje, JAV, Vokietijoje Federatyvinėje Respublikoje.

Instituto mokslininkai dažnai skaito pranešimus pasauliniuose ir tarptautiniuose simpoziumuose, kongresuose, konferencijose. R. Višomirskis, kaip Tarybų Sąjungos mokslininkų delegacijos vadovas, ką tik dalyvavo socialistinės sandraugos šalių specialistų moksliniame koordinaciniame pasitarime kovos prieš koroziją klausimais. Chemijos ir cheminės technologijos institutas jau beveik dešimt metų dalyvauja plačioje ESPT šalių programoje, kurios tikslas — sukurti naujas dangas bei technologinius procesus, kad būtų galima tris-keturis kartus padidinti įrengimų, metalo konstrukcijų korozinį atsparumą.

Pastaruoju metu institute atsirado nauja tyrinėjimų kryptis — plastmasių padengimas metalu. Tuo būdu tikimasi radiotechnikos, elektronikos, dviračių, baldų ir kitų pramonės šakų įmonėse dalyvauti metalo pakeisti pigiomis polimerinėmis medžiagomis. Ruošiami būdai metalo plėvelėmis padidinti techninių audinių, stiklo, keramikos dirbinių atsparumą.

POLIMERAI TARNAUJA ŽMOGIUI

Be vienos iš vaikystės dainų prisimenama amžinas kurpaitės iš lietuvių liaudies pasakos „Eglė žalčių karalienė“. Avėjo jas Žilvino žmona metus, kitus, trečius — o sunėsioti niekaip negalėjo.

— Tikriausiai tas apavas buvo padarytas iš plastmasių. — juokauja Kaune įsikūrusio Fizikinių technologinių energetikos problemų instituto laboratorijos vadovas, chemijos mokslų daktaras Adomas Mačiulis. — Stebukladingai chemija sukuria tokias medžiagas, kokių gamta nepajėgė padaryti ir per tūkstantmečius: labai stiprias, atsparias, ilgą laiką.

Sėkmingai kulia atėties medžiagas Tarybų Lietuvos mokslininkai. Štai laboratorijoje, kuriai vadovauja A. Mačiulis, pastaruoju metu sukurta keletas originalių, vadinamųjų kompozicinių medžiagų, kurios jau pradėtos plačiai taikyti įvairiose technikos srityse. Vienai jų — termofosui, turinčiam geriausius plastmasių ir keramikos privalumus, tūkstantčio laipsnių Celsijaus temperatūra — vieni juokai. O jų aukštos kokybės plėnas neatlaiko 700 laipsnių karščio.

Lietuvos tekstilės pramonės mokslinio tyrimo institute iš cheminių pluoštų, pavyzdžiui, bandoma pagaminti originalius drabužius. Žiemos speigui specialistai žada apsiaustus iš plonų medžiagų, kurie šildys neblogiau kaip kailiniai, o svers vos kelis šimtus gramų. Tokios medžiagos polimerinio pluošto viduje bus oras — puikus šilumos izoliatorius. Statybos ir architektūros instituto specialistai, panaudodami plastmases, projektuoja lengvus ir pigius pastatus žmonių poilsiui. Žemės ūkio akademijoje kuriamas labai našus drenažo kombainas, kuris iškas grovelius, pats padarys polimerinius vamzdžius ir tuoj pat juos suks.

Tarybų Lietuvos chemikų darbai, kuriant naujas plastmasines medžiagas ir gerinant jų savybes, reikšmingi visos šalies ekonomikai.

BENDRADARBIAVIMAS PAZANGOS VARDAN

Lietuvos TSR Mokslų Akademijos mokslinio-organizacinio skyriaus viršininkas Jonas Samaitis padėjo prieš mane ant stalo vienodas

kaip du vandens lašai plastmasines detales.

— Abi jos pagamintos iš tos pačios medžiagos, bet štai ši tarnaus dvigubai ilgiau, — pasakė jis. — Nedideli cheminių junginių priedai padarė plastmasę tvirtesnę, atsparesnę saulės, „agresyvių“ cheminių aplinkos poveikiui. Šių polimerų amžiaus prailginimo technologiją Lietuvos Fizikinių technologinių energetikos problemų instituto mokslininkai sukurė kartu su Baltarusijos TSR Mokslų Akademijos polimerų sistemų mechanikos institutu.

Seną draugystę sieja Baltarusijos ir Lietuvos mokslininkus. Ypač didelės įtakos jų kūriniams kontaktams turi Mokslų Akademijų bendradarbiavimo sutartys, kurios sudaromos jau kelinti metai. Su kaimyninės respublikos mokslo įstaigomis bendras mokslines temas dabar kartu sprendžia praktiškai visi Lietuvos TSR Mokslų Akademijos institutai. Jie aktyviai keičiasi informacija, tyrinimų organizavimo patirtimi, bendrai naudojami unikaliais įrengimais. Antai daugelyje šalies tekstilės įmonių siūlai ir audiniai apdorojami naudojant technologiją, kurią sukūrė Kauno ir Minsko mokslininkai. Baltarusijos ir Lietuvos botanikai drauge parengė vertingų rekomendacijų cheminiams augalų augimo spartinimui, biologiniam nutekamųjų vandenių valymui, sudarė retų augalų plitimo ir jų apsaugos kartoschemas.

Kūrybinis dviejų akademijų bendradarbiavimas padeda koncentruoti lėšas svarbiausiems tyrimams, efektyviau naudoti eksperimentines bei gamybines bazes, bendrai rengti kvalifikuotus mokslo darbuotojus, abiejose respublikose spartinti mokslo ir technikos pažangą.

R. Čėsna
(ELTA)

ALKOHOLIZMO POVEIKIS JAUNAJAI KARTAI

Neretai žmonės linki vienas kitam sveikatos, pakeldami sklidiną taure. Jei saikingai gersi, nieko bloga neatsitiks, bando kai kas raminti ir save, ir kitus. Tačiau kiekvieno žmogaus gyvenime yra tarpsnių, kai reikia susilaikyti ir nuo lašelių svaigalų. Yra nustatyta, kad apie 10 proc. alkoholio (ne-suirusio) pasišalina iš organizmo pro inkstus, plaučius ir odą. Kita dalis nueina sudėtingą degimo kelią. Alkoholio apytakos procesai įvyksta įvairiuose organuose, tačiau pagrindinė jo degimo „laboratorija“ yra kepenys.

Ir patė alkoholis, ir naujai susidarę organiniai junginiai (acto aldehidai, acto rūgštis, anglies dioksidas) dalyvauja sudėtinguose ląstelių ir organų gyvybinuose procesuose. Yra žinoma, kad alkoholis šiuos procesus slopina: džiovina protoplazmą, tirpina riebalus, sutraukia baltymus.

Išgertas alkoholis per keletą minučių pasklinda po visą organizmą: patenka į kraują, raumenis, netgi į moters pieną, vyro į moters lytines liaukas. Taigi, įsiskverbęs į tuos pradus, iš kurių prasideda nauja gyvybė.

Viena iš skaudžiausių gyvenimo tiesų yra ta, kad, apsvaigęs nuo alkoholio, tėvai pradeda tiek psichiniu, tiek fiziniu atžvilgiu nepilnavertius vaikus. Tačiau dar vyrauja klaidinga nuomonė, kad ši ryškė plaka tik nepilnametėms girtuokliams ir alkoholiškiems žmonėms. Deja, kartais, vienintelį, gal pirmutinį kartą gyvenimė išgėrus, netgi atrodo, labai nedaug įvyksta nelaimė — gimsta luošas vaikas. Žinoma, kuo daugiau ir dažniau geriama, tuo normalių pasitaiko daugiau. Be to, reikia žinoti, kad ir

išsiblaivius organizme alkoholio dar lieka. Ypač alkoholiui jautrūs jaunų žmonių organizmai. Girtavimas nės-tumo metu kenkia ne tik motinos sveikatai, bet atsiliepia vaisiaus augimui, nes per kraują ir vaisius gauna alkoholio. Kaip tik todėl medicina nepateisina jokio, net ir „saikingo“ svaigalų vartojimo. Dažnai tokiems vaikams pastebimi fizinio, psichinio vystymosi sutrikimai, neretai serga nuomaru, pasitaiko, kad gimsta ir negyvi kūdikiai. Apie 34 proc. svaigalus vartojančių moterų gimdo pirma laiko, net iki 25 proc. — negyvus kūdikius. Iš išvaizdos alkoholiški vaikai skiriasi — trumpesnis akių vokų plyšys, jo susiaurėjimas, nedidelė galvutė, be to, gimsta mažo svorio ir ūgio.

Tėvo girtavimas ne tik kenkia mažiau kenkia būsimo kūdikio sveikatai. Yra pasakauta, kad tose šeimose, kur tėvai geria, 6 kartus dažniau gimsta nepilnavertiai vaikai! Kartais šis nepilnavertis būna toks neįžymus, kad jį pastebi tik specialistai. Tačiau sekanciose kartose jis jau gali smarkiai išryškėti. Tai reikia ypač įsidėmėti! Girtaujančių tėvų vaikai būna pernelyg jautrūs alkoholiui ir jei kada ima gerti, tai dažniau ir greičiau tampa alkoholiškai.

Toks pragaištingas alkoholio veikimas buvo gerai žinomas jau žiloje senovėje, todėl senovės tautos jau nesiėmė nebūdavo leidžiama gerti nė lašo svaigalų. Senovės Spartoje buvo uždrausta svaigalus gerti iki 30 metų amžiaus žmonėms. Net laukinių genčių jaunavedžių gyvenimo pradžia, ypač nėsčią moterį saugojo griežti, bet teisingi įstatymai.

Deja, šiandien, nors, atrodo, esame ir civilizuoti, ir

kultūringi, ir žinome kokią įtaką organizmui daro alkoholis, kokios būna pasekmės, į girtavimą žiūrima abejingai. Toli pavyzdžių ieškoti nereikia. Ir mūsų rajone yra nemažai šeimų, dėl savo pomėgio alkoholiui neužtikrinančių vaikų auklėjimo ir priežiūros. Jau vien 1980 metais 4 šeimoms atimtos tėvystės ir motinystės teisės, o vaikai patalpinti į vaikų namus bei mokyklas-internatus. Be abejo, tiems vaikams valstybė užtikrins gerą gyvenimą, nukreips teisingu keliu, tačiau jie niekada nepatirs motiniškos šilumos, nieks neatsiljeps, kai šauks „mama, tėtė“. Nemažai vaikų auga ir augintinių palatėse. Ne viena motina iškeičia vaiką į svaigalų taure ir laisvą gyvenimą. Viena iš jų Regina Andrejeva, kuri jau seniai nelanko savo sūnaus Andriuko, nepamatė, kaip jis pradėjo vaikščioti, negirdėjo, kaip jis ištarė pirmuosius žodžius. Ap-svaigę alkoholiu tėvai nekontroliuoja savo veiksmų, muša mažamečius vaikus. Stacionarinis gydymas buvo reikalingas 1,5 metų mergytei, kurią sumušė girti tėvai Osai. Žinomi rajone atvejai, kai dėl tėvų alkoholizmo gimė invalidai: vaikai ir tolimiesiems augimui jie atiduoti į invalidų vaikų namus.

Tiems žmonėms, kurie mėgsta gerti, pravartu žinoti, kad tik po 3–4 metų visiškai blaivaus gyvenimo jie įgyja moralinę teisę turėti vaikų. Tai ne loterija, ir niekas nemuri teisės rizikuoti, nes žmonijai ne vis tiek, ar jos narys bus sveikas, ar papildys invalidų namus, psichiatrinės ligoninės, atsilikusių vaikų mokyklas.

Gyd. R. Blitlenė

Išvyka pas šefus

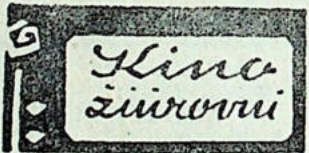
Siais mokslo metais Anykščių II vidurinėje mokykloje įvestas sustiprintas matematikos mokymas. Kol kas mūsų mokykloje pirmuosius matematikos mokslo ledus laužia tik viena IXa klasė. Bet jau kiekvienais metais matematikos mėgėjų vis daugės. Kaip žinome, visada sunkiausia žengti pirmuosius žingsnius. Todėl mus sutiko šefuoti Vilniaus ekonomikos institutas. Gruodžio mėnesį į Anykščius buvo atvykęs mūsų šefas, matematikos mokslų kandidatas, LTSR Mokslų Akademijos Ekonominių tyrimų matematinio aprūpinimo laboratorijos vadovas G. Dievulis. Jis mums papasakojo apie sustiprinto matematikos mokymo privalumus, apie savo darbą.

Išgirsti — tai viena, o pamatyti — visai kas kita. Ir mes, devintokai, žiemos atostogų metu nutarėme aplankyti savo šefus.

Svetingai mus priėmė Ekonomikos instituto darbuotojai. Susipažinome su nelengvu, tačiau įdomiu ekonomisto darbu, aplankėme Ekonomikos instituto laboratorijas. Pabuvojome ir elektroninės skaičiavimo mašinos salėje. Instituto direktorius, akademikas K. Meškauskas papasakojo apie jo vadovaujamo instituto darbą, problemas ir, žinoma, pažadėjo, jog jie stengsis kuo galėdami padėti jauniems matematikams.

R. Vilkūnaitė

IXa klasės moksleivė

„SŪVIS I NUGARĄ“

Vėlai vakare savo bute sūviu į nugarą nužudytas geras rašytojas ir simpatiškas žmogus Pavelas Vetrovas. Kodėl? Neapykanta? Bet Pavelas neturėjo priešių. Pavydas? Bet jis draugavo tik su protingais, talentingais žmonėmis. Pini-gai, brangenybės? — Iš-buto niekas nepagrobta. Neįprasta situacija, kurioje atsiduria tiriantis šį nusikaltimą milicijos kapitonas Gurovas, dramatiški konfliktai, įdomių charakterių galerija turi sudominti žiūrovas. Scenarijaus autorius Nikola-jus Leonovas, pats anksčiau dirbęs Maskvos kriminaliniame skyriuje, ir režisierius Vladimiras Cebatariovas sukurė filmą,

kuriame, kaip ir dera detektyvui, iki paskutinio epizodo neaišku, kas gi nužudė Vetrovą... Vaidina Levas Prygunovas, Igoris Echlupinas, Michailas Volkovas, Aleksandras Zbrujevas, Lari-sa Udovičenko, Vladimiras Samoilovas, Nelė Pšenaja ir kt.

„DAKTARAS MLADENAS“

Naujasis jugoslavų kinematografininkų filmas pasakoja apie „raudonąjį daktarą“. Taip gestapiškai vadino Mladeną Stajanovičių, vieną iš jugoslavų Pasipriešinimo antrojo pasaulinio karo metais organizatorių.

„Daktaras Mladeną gydyt žmones. Jis sakė: „Man pats didžiausias at-pildas — dėkingos ligo-nios, sugrįžtančio į gyvenimą, akys“. Bet prasidėjo karas, ir jau pirmosios okupacijos dienomis jis buvo suimtas, tačiau netrukus pavyko pabėgti.

Kaimuose jis su-renka patikimus žmones ir suorganizuoja pirmąjį partizanų būrį. Iš visų pusių į daktarą Mladeną būrį ateina nauji kovotojai, visi, kurie nori priešintis fašistams. Jis — vietinių žmonių numylėtinis, net vadovaudamas būriui,

toliau gydo ligonius.

Siame filme vaidina populiarūs jugoslavų aktoriai Liuba Tadičius, Pavle Vujesičius, Liubiša Samardžičius.

„DIUMA KAUKAZE“

Si šmaikšti komedija, nepretenduodama į istori-nį tikslumą, pasakoja apie garsaus „Trijų musketininkų“ ir „Grafo Montekristo“ autoriaus viešnagę Kaukaze.

Taigi kokie vėjai atpūtė Aleksandrą Diumą į tą laukinį kraštą, kur knibžda plėšikų, kur mir-timi grasina aukšti kalnai ir gilūs tarpekiai? Na, ne vėjai, aišku, o scenaristo Rezo Gabriela-dzės fantazija pakvietė Aleksandrą Diumą pake-liauti tomis vietomis.

Daug nuotykių teks pa-tirti Diumai, jo ištikimam tarnui Blanšė, gudriam kišmišo pardavėjui Baba-dulai ir atsargos kareiviui Jarofejui, kad įvykių raida pasiektų laimin-gą finalą.

Sioje juokingoje kome-dijoje filmavosi ištisas puikių aktorių žvaigždynas: Kachis Kavsadzė, Vladimiras Stušas, Ivanas Ryžovas. Mažus vaidmenis filme sukūrė Buba Kikabidzė ir popu-liarūs estrados artistai Romanas Karcevas bei Viktoras Ilčenka.

St. Jasiūlonienė
Anykščių rajono kinų
direkcijos redaktorė

Vieną turtingiausių Pa-baltijuje pergamentų kolekci-ją sukaupė Lietuvos TSR Mokslų Akademijos centrinė biblioteka. Joje saugoma apie 1,4 tūkstančio pergamentų, kurių seniausios datuojamos apie 1187–1193 metus. Bibliotekoje taip pat yra apie 180 tūkstančių rank-raščių. Tai didelis loby-nas moksliniam darbui.

NUOTRAUKOJE: rank-raščių skyriaus vedėja E. Treinienė.

A. Sabaliausko
(ELTA) nuor.

KOLEKTYVINIS
DARBAS

3 psl. 1981. 4 20

KELIAI. MAŠINOS. ŽMONĖS.

Stiprinti eismo saugumą

Eiliname rajono eismo saugumo komisijos posėdyje buvo aptartas šios komisijos darbas per 1980 m. ir patvirtintas darbo priemonių planas 1981 metams. Šiais klausimais posėdyje kalbėjo komisijos pirmininkas, rajono LDT vykdomojo komiteto pirmininko pavaduotojas, rajono plano komisijos pirmininkas S. Puikys. 1981 metų darbo plane numatoma išlaikyti MSMV ir vyno pramonės gamybinio susivienijimo „Anykščių vinas“ vadovų bei eismo saugumo komisijų pirmininkų ataskaitas apie tai, kaip šiose organizacijose rūpinamasi eismo saugumu. Be to, bus išlaikytos dviejų rajono ūkių vadovų ir eismo saugumo komisijų pirmininkų ataskaitos. Kadangi Svėdasų kolūkyje 1980 m. buvo išaiškinta daugiausia eismo taisyklių pažeidimų, jo vadovai turės paaiškinti, kodėl susidarė tokia padėtis ir papasakoti apie priemones, kurių imamasi, norint pagerinti padėtį. 1981 metų eigoje tain pat bus išlaikytos AKV, specialiosios draugovės eismo saugumui kontroliuoti, rajono Automobilių draugijos vadovų ataskaitos.

Posėdyje taip pat buvo išlaikyta Anykščių VRS valstybinės autoinspekcijos ataskaita apie jos darbą per 1980 metus. Kalbėdamas komisijos posėdyje vyr. autoinspektorius A. Baltušis pažymėjo, kad 1980 m. autoinspekcijos darbuotojai gana reikliai kontroliavo eismą keliuose, bet vis tik eis-

mo taisyklių pažeidimų dar daug. Ypač dažnai pažeidinėja eismo taisykles pėstieji. Pernai buvo nubausti net 222 pėstieji eismo dalyviai. Tai beveik pusantro karto daugiau, negu 1979 m. Padėtis šiuo klausimu bloga todėl, kad retame kolektyve organizuojamas pėstųjų eismo dalyvių apmokymas.

A. Baltušis nusiskundė, kad Autoinspekcijai nusiuntus kolūkių ir tarybinių ūkių administracijoms informaciją apie tai, kad tų ūkių kolektyvų nariai pažeidinėja eismo taisykles, jos neduoda atsakymo apie tai, kaip reaguota į tokius signalus, kurių priemonių imtasi.

A. Baltušis ir kiti komisijos nariai kėlė mintį, kad netgi pačiame Anykščių mieste labai dažnai pažeidinėjami eismo taisyklių reikalavimai. Reikia užtikrinti, kad tiksliai būtų laikomasi kelio ženklų reikalavimų. Tuo tarpu J. Biliūno, kitose gatvėse dažnai statomos transporto priemonės ženklų „Sustoti draudžiama“ veiklos zonoje, o ženklo „Stovėti draudžiama“ veikimo zonoje jos išstovi po valandą ir daugiau. Į Ramybės rajoną sunkvežimiams įvažiuoti draudžiama, bet dažnai čia per naktis būna sunkvežimiais netgi šaligatviai užgriozdinti. Kaip žinoma, vikšriniai traktoriai gatvė ar keliu su juoda danga gali važiuoti tik gavę tam leidimą. Tuo tarpu Anykščių statybinų organizacijų vikšriniai traktoriai ir su reikalu, ir be reikalo važinėja as-

faltuotomis gatvėmis. Už tokį nusizengimą numatyta 50 rub. dydžio bauda ir reikia ją taikyti.

Visuose ūkiuose reikia rasti galimybę ir įrengti eismo saugumo kampelius.

Kalbėdami apie kai kurias priemones eismui Anykščiuose pagerinti ir jo saugumui užtikrinti, komisijos nariai kėlė mintį, kad Ukmergės vandentiekio ir kanalizacijų valdybos Anykščių cechą, o taip pat Linijų techninis cechas nieko nelaukdami privalo sutvarkyti savo komunikacijų šachtų dangčius, kad jie neišsikištų virš asfalto lygio arba jų vietos nežymėtų duobė. Be to, reikia panaikinti Biliūno gatvės susiaurėjimą ties univermisugiu.

Svarstyti klausimu komisija priėmė nutarimą.

A. Puzinas,
K. Benėnas

Ekskursijose — moksleiviai

Per moksleivių žiemos atostogas Anykščiuose bei jų apylinkėse lankėsi trisdešimt dvi ekskursijos, kuriose dalyvavo daugiau kaip 900 ekskursantų. Moksleiviai iš Norilsko, Magnitogorsko, Kuibysovo, Kurgano, Krivoj Rogo bei kitų Tarybų Sąjungos miestų pabuvojo Anykščių šilelyje, susipažino su anykštėnų rašytojų gyvenimu ir kūryba, aplankė rašytojo A. Vienuolio-Zukausko memorialinį muziejų, poeto A. Baranausko kėlėlę. Su rajono įžymybėmis svečius supažindino prityrę Panevėžio kelionių ir ekskursijų biuro Anykščių filialo ekskursijų vadovai G. Kolesnikova, A. Marcinkevičius, R. Zudytė, A. Prašmantaitė, L. Orlova ir kiti.

R. Juslus

DIJUI KASTALIANOVUI
Priimkite nuoširdžią užuojautą dėl brangios marmytės mirties.
TSO darbuotojų kolektyvas

CECILIJAI GRIMASAUŠKIENEI
Tegu nuoširdūs užuojautos žodžiai palengvina Jūsų skausmą, mirus mylimam broliui.
Seimyniškių gatvės gyventojai

Ankstyvą rytą pro Sulesio gamyklos vartus į kelią išriedėjęs Antano Leonavičiaus vairuojamasis pienovežis po kelių valandų su pienu grįžti atgalios. Darbas ne iš sudėtingųjų, bet reikalauja drąsumo ir atidumo, nes surinkti pieną tenka įvairiomis oro sąlygomis, įvairiais keliais. Komunistas Antanas Leonavičius pri pažintus vienu geriausių vairuotojų — pieno surinkėju, jo nuotrauka patalpinta gamyklos gurbės lentelėje.

J. Zvirblis nuotr.

BŪKIME ATSARGŪS

Skaudi mums buvo praėjusių metų paskutinė spalio diena — po automašina pateko mūsų mylima anukė Anykščių III vidurinės mokyklos antraklasė Jolita Mačiukaitė. Visam laikui nutilo jos skambus balselis, niekada ji jau mūsų nebepašauks malonių kreipinių „bobute“, „dieduk“, nesulauksime jos mielo sveikinimo įvairių švenčių progomis.

O, rodos, ji puikiai žinojo eismo taisykles. Kai ją, išeinančią į mokyklą, vis perspėdavome, kad gerai apsidairyty, pereinama gatvę, ji mus nuramindavo, jog ji

atsargi ir viską puikiai žinanti.

Bet, matyt, tą dieną pamiršo atsargumą, jeigu įvyko tokia skaudi nelaimė.

Aš norėčiau kreiptis į visus vaikučius, kad kiekviena žingsnyje būtumėte labai atidūs, visuomet, pereinami gatvę, laikytumėtės eismo taisyklių ir patys rūpestingai saugotumėte save. Juk neįsivaizduojate, kokia baisi nelaimė tėvams ir seneliams netekti mylimo vaiko ar anūko. Tad kiekvieną kartą eikime per gatvę apgalvoję visas galimas nelaimes, tarytum eitume pirmą kartą.

E. Mačiukienė

POVILUI ZUKUI
Tegu nuoširdūs užuojautos žodžiai palengvina Jūsų skausmą, mirus brangiam mamytai.
R. ir P. Lapieniai, M. ir A. Sapalai, V. ir L. Kapušinskai, D. Raskienė, A. ir P. Stimbiriai

ANGELEI VITKONIENEI ir ADELEI SURGAUTIENEI
Netekus brangaus tėvelio, reiškiamie nuoširdžią užuojautą.
A. ir S. Sriubai, Švilpos, Bulotai

ROZALIJAI ARSAUSKAITEI
Netekus brangiausio žmogaus — marmytės, reiškiamie nuoširdžią užuojautą.
LAD Anykščių rajono valdybos savieiklininkai

VALEI LATATUJEVIENEI
Gilaus liūdesio valandą, mirus mylimai mamytai, nuoširdžią užuojautą reiškia

Anykščių rajono liaudies tismo, Prokuratūros, Juridinės konsultacijos ir Notarinės kontoros darbuotojai.

DĖL TOMO BEVIDO
mirties reiškiamie nuoširdžią užuojautą velionio šeimai ir artimiesiems.
M. Melnikaitės kolūkio valdyba

VLADUI SUDEIKIUI
Tegu nuoširdūs užuojautos žodžiai palengvina Jūsų skausmą, mirus mylimai mamai.
Br. ir Br. Laurikėnai, A. ir A. Zibučiai, V. ir St. Sereikos, Br. ir Ig. Sudeikiai

JONUI LEVANDAVICIUI
Tegu mūsų nuoširdžios užuojautos žodžiai paguodžia Jus ir artimuosius dėl mylimo tėvelio mirties.
Sodininkystės tarybinio ūkio statybininkai

VLADUI SUDEIKIUI
Dėl mylimos marmytės mirties reiškiamie nuoširdžią užuojautą.
BGAK administracija ir profsąjunginė organizacija

ANTANUI GRINAI
Gilaus liūdesio valandą, mirus brangiam mamytai, reiškiamie nuoširdžią užuojautą.
Dambrauskaitės, Melnikai, Malinauskai, Karveliai, Karvelienė, Rudokienė

VLADUI SUDEIKIUI
Tegu nuoširdūs užuojautos žodžiai paguodžia Jus liūdesio valandą, mirus mylimai mamytai.
BGAK Kavarsko pavilijono darbuotojai

UŽSIENYJE

○ Kaip praneša agentūra AP, A. Heigas, paskirtas valstybės sekretoriumi. JAV prezidentu išrinkto R. Reigano administracijoje, pareiškė, kad Jungtinės Valstijos turi sustiprinti savo karinį būvimą Persų įlankos rajone ir būti pasiruošusios, jeigu reikės, pradėti karo veiksmus siekiant užtikrinti naftos tiekimą iš šio rajono.

○ Infliacijos lygis Europos ekonominės bendrijos šalyse 1980 metais pasiekė vidutiniškai 14 procentų. Anglijoje ir Airijoje ji padidėjo 18, Italijoje — 21 procentu, Graikijoje, kur šiu metų pradžioje tapo dešimtają Bendrosios rinkos nara — apie 20 procentų.

○ Didžiosios Britanijos vyriausybė pranešė, kad ji ketina 4,7 milijardo svarų sterlingų sumažinti šiais finansiniais metais išlaidas gyvenamųjų namų statybai. Dėl tokios vyriausybės politikos, milijonai anglų negaus buto, o šimtai tūkstančių statybininkų praras darbą.

○ VFR darbo ir socialinių reikalų ministerijos duomenimis, praėjusiais metais Vakarų Vokietijos gamyklose ir fabrikuose buvo užregistruota 1,8 milijono gamybinio traumatizmo ir profesinių susirgimų atvejų. Apie 3 tūkstančius žmonių mirė.

○ Švedija neveltul vadl-nama rekordiniu mokesčių šalimi. Apskaičiuota, kad kasmet eilinė švedų šeima mokesčių organams sumoka apie 50 procentų savo pajamų.

○ Salvadora žmogaus teisių komisijos duomenimis, praėjusiais metais dešiniojo teroro aukomis tapo 13.194 salvadoriečiai. Komisijai atlikus tyrimą paaiškėjo, kad Sero gyvenvietėje už 80 kilometrų nuo sostinės valdančiojo režimo slaptoji policija nužudė 50 valstiečių.

(TASS-ELTA)

Redaktorius
ST. VINCIONAS

Dėkosa

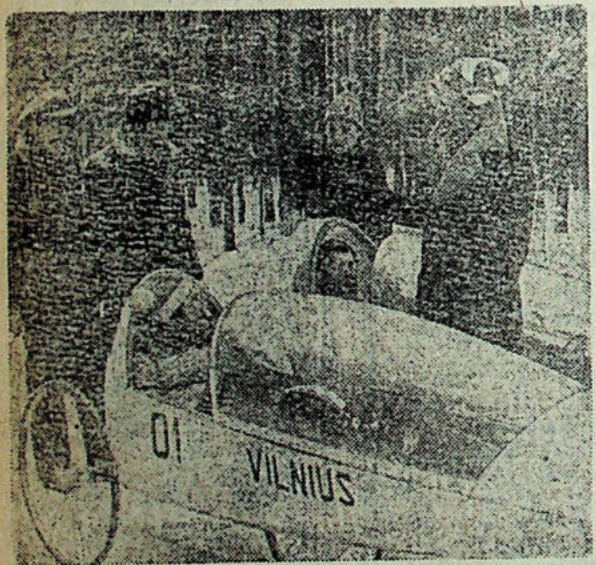
Nuoširdžiai dėkojame „Gintaro“ kolūkio pirmininkui J. Acui, profsąjunginei organizacijai, Dabūžių aštuonmetės mokyklos mokytojams, giminėms, kaimynams, draugams, visiems, kurie užjautė ir padėjo, laidojant mylimą vyrą ir tėvelį Kazimierą Jurkėną.
Žmona ir dukros

Nuoširdžiai dėkojame Sodininkystės tarybinio ūkio direktoriui Z. Nazarovui, administracijai, visiems ūkio dirbantiems, draugams, giminėms, kaimynams, kurie užjautė ir padėjo mums, laidojant mylimą sūnų ir broli Algirdą Jasevičių.
Jasevičių šeima

Nuoširdžiai dėkojame „Le-nino keliu“ kolūkio valdybai, profsąjunginei organizacijai, kaimynams ir visiems, kurie mus užjautė ir padėjo laidojant mamytę Gabrielę Danėniene.

Dukterys

Nuoširdžiai dėkojame „Ne vėžio“ kolūkio valdybai, pirminei partinei organizacijai, TSO darbuotojų kolektyvui visiems, kurie užjautė mus ir padėjo palydinti į paskutinę kelionę brangų vyrą ir tėvelį Joną Miškinį.
Žmona ir sūnu

Sios neįprastos išvaizdos mašinos su sklandytuvo kabina ir sportinio vairavimo pavara kai kas pranašauja gražią ateitį kaip transporto priemonė, o kiti laiko ją tinkama tik sportui. 1980 metų pabaigoje Vilniaus apylinkėse jau buvo surengtos velomobilų varžybos.

Pirmąją vietą iškovojo Vilniaus inžinerinio statybos instituto studentas J. Honorovičius pasiekė 40 kilometrų per valandą greitį. Pergalė buvo maloni dvigubai — juk šią mašiną sukonstravo instituto entuziastai, vadovaujami docento V. Dovydeno.

Vilniečių sukonstruota mašina sudomino Maskvos ZIL-o gamyklos specialistus. Tie žada organizuoti masinę jos gamybą.

NUOTRAUKE: grupė VISI studentų su docentu Vytautu Dovydenu prie velomobilų.

M. Baranausko (ELTA) nuotr.

Rinko Panevėžio spaustuovės Anykščių skyrius, Pergalės 36. Spaudė Ukmergės spaustuovė, J. Janonio 31. Spausdinama rotacine mašina. Indeksas 87262.

Išleista antradieniais, ketvirtadieniais ir šeštadieniais pusės „Pravdos“ formato.

Tir. 11.081

Užsak. Nr. 40

234930 Anykščiai, Sagalovo 29. Telefonai: redaktoriaus 5-14-74, red. pavaduotojo 5-18-46, skelbimų skyriaus ir ats. sekretoriaus 5-12-58, laišku ir žemės ūkio skyrių 5-14-83

«Коллективные дарбы» («Коллективный труд») — орган Аникшяйского районного комитета КП Литвы и Аникшяйского районного Совета народных депутатов (на литовском языке)